

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT574010051004670211 Luminor Bank As, banko kodas 40100.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2019-08-30 Nr. (1.5) 2T- 874

TEIKIMAS DĖL PATIKSLINTŲ BAUSMIŲ VYKDYMO KODEKSO PAKEITIMO ĮSTATYMO, BAUSMIŲ VYKDYMO KODEKSO PAKEITIMO ĮSTATYMO NR. XIII-2264 36, 44, 70 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO, ĮSTATYMO PAPILDYMO 70¹ STRAIPSNIU IR 42 STRAIPSNIO PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS ĮSTATYMO, SUĖMIMO VYKDYMO ĮSTATYMO NR. I-1175 7, 8, 9, 10, 11, 12, 17, 20, 22, 24, 26, 27, 28, 30, 32, 34, 38, 39, 40 IR 42 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. I-1336 6 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO IR NELAIMINGŲ ATSTITIKIMŲ DARBE IR PROFESINIŲ LIGŲ SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. VIII-1509 4 IR 11 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ

Teisingumo ministerija teikia pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Viešojo valdymo ir Teisės grupių 2019 m. rugpjūčio 21 d. pažymose Nr. NV-2424 ir NV-2425 pateiktas pastabas patikslintus Bausmių vykdymo kodekso pakeitimo įstatymo, Bausmių vykdymo kodekso pakeitimo įstatymo Nr. XIII-2264 36, 44, 70 straipsnių pakeitimo, įstatymo papildymo 70¹ straipsniu ir 42 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo, Suėmimo vykdymo įstatymo Nr. I-1175 7, 8, 9, 10, 11, 12, 17, 20, 22, 24, 26, 27, 28, 30, 32, 34, 38, 39, 40 ir 42 straipsnių pakeitimo įstatymo, Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 6 straipsnio pakeitimo įstatymo ir Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymo Nr. VIII-1509 4 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektus (toliau – teikiami projektai) (pridedama).

Teikiamų projektų tikslai:

- didinti bendrą nuteistųjų užimtumą;
- Lietuvos bausmių vykdymo sistemoje įdiegti lengvo režimo sektoriaus modelį.

I. Sprendžiama problema	<p>Europos komitetas prieš kankinimą ir kitokį žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį ir baudimą vizitų Lietuvoje ataskaitose ne kartą yra pateikęs rekomendacijas reikšmingai (iki 8 val. per dieną) padidinti nuteistiesiems ir suimtiesiems taikomų užimtumo priemonių apimtį.</p> <p>Lietuvos įkalinimo įstaigose darbine veikla užimtų nuteistųjų dalis (41 proc.) atsilieka nuo pažangiosios Europos šalyse nuteistųjų įdarbinimo rodiklių (bendras įdarbintų nuteistųjų skaičius Norvegijoje siekia 50 proc., Švedijoje – 58 proc., Čekijoje – 60 proc.) ir atsižvelgiant į tai, kad nuteistųjų skaičius yra žymiai didesnis negu kitose šalyse, jokia darbine veikla neužimtų, tačiau dirbti galinčių nuteistųjų skaičius Lietuvoje sąlyginai yra didelis (apie 2500 asmenų).</p> <p>Šiuo metu pagal darbo sutartis dirba tik apie 3 proc. visų dirbančių nuteistųjų, todėl būtina didinti tokia forma įdarbintų asmenų skaičių, kad nuteistieji savo mokamais mokesčiais taip pat solidariai prisidėtų prie visos šalies socialinio draudimo sistemos išlaikymo.</p>
-------------------------	---

	<p>Lengvo režimo kalėjimai atitinkamai reikalauja ir mažesnių jų išlaikymo kaštų, kadangi dėl juose laikomų visuomenei didelės grėsmės nekeliančių asmenų, atitinkamai gali būti pasitelkiami mažesni resursai šių nuteistųjų apsaugai vykdyti, o tokios įstaigos taip pat nereikalauja ypatingų inžinerinių saugumo priemonių įdiegimo, tačiau Lietuvoje didžioji dalis nuteistųjų nėra suinteresuoti nuosekliai siekti savo teisinės padėties švelninimo, kadangi pagal esamą teisinį reguliavimą teisių ir pareigų apimtis paprastojoje ir lengvojoje grupėje iš esmės mažai skiriasi, taip pat nėra nustatyta aiškių kriterijų, kuriuos nuteistieji turi atitikti, kad būtų perkelti į lengvąją grupę.</p>
II. Siūlomos priemonės	<p>Papildyti Bausmių vykdymo kodeksą ir jį lydinčius įstatymus nuostatomis, sudarysiančiomis prielaidas:</p> <ul style="list-style-type: none"> – išplėsti nuteistųjų, kurie galėtų dirbti už pataisos įstaigų teritorijos ribų, apimtis; – nustatyti minimalų skaičių valandų, kurias per mėnesį visi nuteistieji privalėtų būti įtraukiami į darbinio užimtumo priemonės pataisos įstaigoje; – įdiegti atsisakančių užsiimti darbine veikla nuteistųjų teisinės padėties griežtinimo mechanizmą; – nustatyti platesnes galimybes pasitelkti nuteistuosius nemokamais darbais prisidėti prie visuomenei naudingų darbų atlikimo; – pakeisti piniginių išmokų skyrimo nuteistiesiems principus, atsisakant visuotinio šių išmokų mokėjimo visiems nuteistiesiems, pinigines išmokas mokant tik minimalų valandų skaičių per mėnesį išdirbusiems nuteistiesiems; – nustatyti aiškius kriterijus, apsprendžiančius, kada nuteistieji perkeliama į skirtingas grupes, kada jiems suteikiama teisė be sargybos išvykti už pataisos įstaigos teritorijos ribų (atsisakoma pataisos įstaigos vadovo diskrecijos teisės vienasmeniškai spręsti šiuos klausimus); – motyvuoti nuteistuosius siekti savo teisinės padėties švelninimo (išplėsti pataisos namų lengvojoje grupėje laikomiems nuteistiesiems taikomų teisių ir lengvatų apimtis); – atsisakyti nuostatos, pagal kurią tardymo izoliatoriuose laikomi nuteistieji, kuriems nėra paskirta kardomoji priemonė – suėmimas, prilyginami suimtiesiems; – taupyti įkalintų asmenų konvojavimui skiriamas valstybės biudžeto lėšas.
III. Priemonių kaštai	<p>Įgyvendinus projektuose nustatytas priemones, tikimasi, kad dėl išaugusio už pataisos įstaigos teritorijos ribų pagal darbo sutartis dirbančių nuteistųjų skaičiaus (papildomai – apie 900 asmenų), valstybinė socialinio draudimo sistema ir valstybės biudžetas per metus galėtų papildomai gauti apie 1 830 tūkst. eurų šių asmenų sumokamų mokesčių (valstybinio socialinio draudimo, privalomojo sveikatos draudimo ir pajamų mokestis). Tikėtina, kad pirmaisiais projekto įgyvendinimo metais pagal darbo sutartis dirbančių nuteistųjų skaičius gali didėti iki 450 nuteistųjų, todėl valstybinė socialinio draudimo sistema ir valstybės biudžetas per metus galėtų papildomai gauti apie 915 tūkst. eurų pajamų.</p> <p>Dėl pagerėjusios šių asmenų resocializacijos ilguoju laikotarpiu tikėtinas recidyvo sumažėjimas, nuteistųjų, atliekančių laisvės atėmimo bausmę skaičiaus ir kaštų jiems išlaikyti mažėjimas.</p> <p>Atsisakius visuotinio (t. y. neatsižvelgiant į elgesį) piniginių išmokų skyrimo nuteistiesiems, darbo užmokesčio mokėjimo ūkio darbus pataisos įstaigose dirbantiems nuteistiesiems ir maistpinigių mokėjimo atvirojoje kolonijoje ir pusiauinkelės namuose laikomiems nuteistiesiems, valstybės biudžeto lėšų ekonomija (1 240 tūkst. eurų) bus naudojama finansuoti nuteistųjų užimtumo darbine veikla priemonių organizavimui ir jų plėtrai.</p>

IV. Nauda visuomenei	<p>Įgyvendinus projektų nuostatas, tikimasi, kad:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dėl pagerėjusios šių asmenų resocializacijos ilguoju laikotarpiu tikėtinas recidyvo sumažėjimas, o kartu – ir visuomenės saugumo padidėjimas. – turėdami didesnes galimybes užsiimti darbine veikla, o ypač – dirbti laisvėje esančiuose ūkio subjektuose, nuteistieji turės didesnes galimybes greičiau atlyginti nusikaltimais padarytą žalą nukentėjusiesiems. – padidinus nuteistųjų galimybes dirbti už pataisos įstaigos teritorijos esančiuose ūkio subjektuose bus prisidedama prie darbo jėgos trūkumo problemos sprendimo. – Sudarius galimybes nuteistuosius dėl vykstančių ikiteisminių tyrimų ar bylų nagrinėjimo teisme perkelti bausmę atlikti į artimiausią laisvės atėmimo vietų įstaigą (šiuo metu toks perkėlimas galimas tik į tardymo izoliatorius), sumažės dažno tokių asmenų konvojavimo išlaidos ir bus taupomos šiam tikslui teisėsaugos institucijoms skiriamos valstybės biudžeto lėšos.
----------------------	---

Teikiamų projektų poveikio vertinimas pateikiamas aiškinamajame rašte.

Teikiami projektai parengti įgyvendinant Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. kovo 13 d. nutarimu Nr. 167, 1.1.1 papunktyje numatytą darbą (veiksmingos ir socialiai orientuotos laisvės atėmimo bausmės atliekančių asmenų užimtumo darbo ir kita prasminga veikla sistemos sukūrimas).

Teikiami projektai parengti laikantis Valstybinės kalbos, Įstatymų ir kitų teisės norminių aktų rengimo tvarkos įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

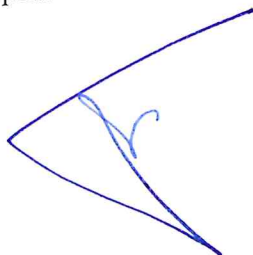
Teikiami projektai paskelbti Lietuvos Respublikos Seimo Teisės aktų informacinės sistemos (TAIS) Projektų registravimo posistemėje. Teikiami projektai derinti su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Generaline prokuratūra ir Teisėjų taryba (Derinimo pažyma pridedama). Taip pat atsižvelgta ir į Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriaus nuomonę dėl siūlomų teisinio reguliavimo naujovių. 2019 m. rugpjūčio 23 d. vykusio pasitarimo su Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos atstovais metu darbo tvarka suderinti visi ginčytini teikimų projektų klausimai, Viešojo valdymo ir Teisės grupės pastabų dėl šių projektų neturi.

Teikiamus projektus parengė Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija (Baudžiamosios justicijos grupės vadovė Simona Mesonienė, tel. (8 5) 266 2873, el. p. simona.mesoniene@tm.lt; minėtos grupės vyresnysis patarėjas Marius Rakštelis, tel. (8 5) 266 2874, el. p. marius.rakstelis@tm.lt; ir patarėjas Tauras Rutkūnas, tel. (8 5) 219 1895, el. p. tauras.rutkunas@tm.lt).

PRIDEDAMA:

1. Įstatymų projektai ir jų lyginamieji variantai, 69 lapai.
2. Vyriausybės nutarimo projektas, 1 lapas.
3. Projektų aiškinamasis raštas, 9 lapai.
4. Derinimo pažyma, 1 lapas.

Teisingumo ministras

Elvinas Jankevičius